

Yasushi Tonaga: Dünya terörden ancak böyle kurtulabilir

28 Mart 2016 Pazartesi, 03:48:34 Güncelleme: 04:00:13

Japonya'da Tasavvuf Araştırmaları Merkezi kuruldu. Merkezin başında ise Prof. Dr. Yasushi Tonaga var...**Balçışek İLTER / GAZETE HABERTÜRK**

Bir grup Japon profesör düşünün, hepsi alanlarında yaptıkları çalışmalarla iyi tanınan, çok değerli isimler... Hepsinin kaldırımında yan yana dizildiğini ve biz Türkleri taşıyan otobüs gözden kaybolana kadar el salladıklarını söylesem? Peki hepsinin sular seller gibi Türkçe konuştuğunu? Haydi bir detay daha vereyim, Kyoto Üniversitesi'nde bir tasavvuf kürsüsü açıldığını? "Yok artık!" mı dersiniz? Demeyin. Çünkü bu söylediklerimin hepsi tamamen gerçek. Geçen hafta Pazartesi Sohbeti konusu olacaklardı ama malum ülkemiz son derece acı bir tecrübeyle sarsıldı, o yüzden bu "Memlekette ve uzandığı yerlerde güzel şeyler de oluyor" yazısı bugüne kaldı.

Pazartesi Sohbeti'nin konukları, tasavvuf araştırmalarıyla tanınan Cemalnur Sargut ve Kyoto Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Merkezi Başkanı Prof. Dr. Yasushi Tonaga.

ABD VE ÇİN'DE AÇILMIŞTI

Önce biraz bilgi... Kenan Rifai İslam Araştırmaları adı altındaki yapılanma Japonya'da ilk değil. TÜRKAD ve Kerim Vakfı tarafından 2009'da ABD North Carolina Chapel Hill'de, ardından 2011'de Çin Pekin Üniversitesi İleri Beşeri Bilimler Enstitüsü'nde açılmış. Cemalnur Sargut'un merkezin açılışında söyledikleri, işi özetliyor galiba: "Tam da bugün bu anlayışa ihtiyacımız var. Terörden ancak böyle kurtulabiliriz. Tasavvufu üst seviyede bir ahlaki eğitim olarak görmeliyiz. 5 yıl önce Amerika'da başladık bu enstitüleri kurmaya, mezunlarımızdan biri Amerika'nın en önemli İslam yazarlarından biri. Çin'de açmaya karar verdiğimizde 'Yapmayın Hocam' dediler. Ama bakın, inanınca oluyor!"

NİYE JAPONYA?

Kyoto gezisinden öğrendiğim bir başka bilgiye gelince... Milattan 4-5 asır önce Çin'de, Pekin civarında Lao-Tzu adında bir bilgenin yazdığı, 'Tao Te Çing' isimli 81 bölümden oluşan kısa bir kitap var. Yaklaşık 100 yıl sonra bu kitaba bir yorum getiren Çuang-Tzu diye bir başka Taocu düşünürün bir kitabı daha bulunuyor. Profesör Isutzu, Tao Te Çing ve Çuang-Tzu'nun buna getirdiği yorumu temel alarak Taoculuktaki anahtar kavramların da semantik bir incelemesini yapıyor. Ve görüyor ki, İbn Arabi'nin tasavvufundaki anahtar kavramlarla Lao-Tzu ve Çuang-Tzu'nun Taoculuğundaki anahtar kavramlar arasında hemen hemen bire bir benzerlik var. Birbirinden 9 bin 500 kilometre uzaklıkta 3 kişi... İki Pekin'de milattan 4-5 asır önce yaşamış. Üçüncüsü milattan 12 asır sonra İspanya'da. 17-18 asırlık bir zaman aralığı ve büyük bir lisan farkı var: 28 harfle yazılan Arap alfabesi, 40 bin idiogramla yazılan Çin alfabesi. Şimdi bu düşünürlerin aynı şeyleri söylemesi ve aynı dünya görüşünü dile getirmesi.. Ve Profesör Izutsu... Ve izinden giden Cemalnur Sargut, Yasushi Tonaga... İşte belki de "Niye tasavvuf, niye Japonya?" sorusunun çok kısa bir cevabı....

JAPONLARA İSLAM'IN ASIL YÜZÜNÜ ANLATACAĞIZ'

Prof. Dr. Yasushi Tonaga Kyoto; Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Merkezi'nin başında. Tonaga, Kyoto Üniversitesi Asya ve Afrika Çalışmaları Fakültesi Öğretim Üyesi, aynı zamanda üniversitenin İslam Araştırmaları Merkezi'nde araştırmacı olarak görev yapıyor. Tonaga, İslam tasavvufu eğitimi gören öğrencileri Türkiye'ye gönderiyor. Bu nedenle öğrencilerinin çoğu tıpkı kendisi gibi Türkçe'yi gayet iyi konuşuyor. Tonaga'nın en büyük hedeflerinden biri, İslamofobi'ye karşı Japon halkını bilinçlendirmek. Profesör, bir hocasının İbn Arabi ve onun ideolojisi üzerine yazdığı bir kitaptan etkilenerek tasavvufa ilgi duymuş. 1986-1988 döneminde Kahire Üniversitesi'nde eğitim gördükten sonra Türkiye'ye gelmiş. Osmanlı döneminin İslam kültürü için önemini anladıktan sonra o döneme ilişkin İslam medeniyeti ve İslam'da mistisizm konularını araştırmaya başlamış.

-Niye tasavvuf?

Sadece İslam tasavvufu değil, genel olarak mistisizm ilgimi çekiyor. Bu yeni açmış olduğumuz merkezde de çeşitli mistisizm trendlerinin karşılaştırması üzerine bir çalışma yapmak istiyorum. Sadece sufizmle değil, aynı zamanda İslam sufizmi ile Budist mistisizm karşılaştırması mesela...

-İslamofobi var mı Japonya'da?

Japonya'da İslamofobi Avrupa ya da Amerika'ya nazaran çok yüksek değil. Zaten Japonların İslam hakkındaki genel bilgileri de oldukça az. Zaten ben birkaç çeşit İslam olduğunu düşünüyorum. Biri çok terör odaklı radikal İslam. Ama Türkiye'deki geleneksel İslam bu tarz bir İslam'dan çok farklı. Çünkü sufizm ve tarikat geleneği başka. İşte bu merkezde sufizme dayalı Türk İslam örneğiyle İslam'ın asıl yüzünü göstermek istiyorum. Merkezimizde genel Japon toplumunu İslam'ın diğer yüzü, yani sufi İslam'ı hakkında bilgilendirmeyi başarabilirsek, onlar da İslam'ı farklı bir ışık altında görmüş olacaklar ve belki de İslam'ın güncel imajını değiştirmede bir katkımız olacaktır.

-Öğrencilerden bahsedebilir misiniz?

Her yıl 1 ya da 2 öğrenci seçerim tasavvuf araştırmaları için... Bunlardan bazıları Arap tasavvufu, bazıları da İran tasavvufuyla ilgilenir. Son zamanlarda ise öğrencilerimin yarısı Türk tasavvufuyla ilgileniyor. Öğrencilerim birkaç ay hatta bazen birkaç sene Türkiye'de bulunuyorlar. Burada gerek alan çalışmalarını yürütüyorlar ya da zamanlarını kütüphanelerde ve arşivlerin arasında geçiriyorlar.

UZAKDOĞU-ORTADOĞU ARASINDA KÖPRÜ

-Japonlar tasavvuf düşüncesine ne kadar yakın?

Japon halkının tasavvufa ilgisi büyük çünkü Japonya'da mistisizm geleneği var. Gelecekte ise Kyoto'nun tasavvuf çalışmaları alanında Asya ve Uzakdoğu için bir merkez haline dönüşmesini istiyorum. Merkezimizin Uzakdoğu ile Ortadoğu arasında köprü görevini görmesini istiyoruz. O yüzden öğrencilerimin çoğunu sufizm araştırmaları için Türkiye'ye göndermek istiyorum. Yalnızca modern Türkiye'de tasavvuf değil aynı zamanda Osmanlı dönemi tasavvufu konusunda araştırma yapmaları için. Ayrıca Türk öğrencilerin ile akademisyenlerin de Kyoto Üniversitesi'ne gelip seminer vermelerini çok isterim.

Kerim Vakfı Kurucu Üyesi Cemalnur Sargut

'PARÇAYI DEĞİL, BÜTÜNÜ GÖRMELİYİZ'

-Açılış konuşmanızda "İslami terör"e vurgu yaptınız... Öte yandan Türkiye birçok terör dalgasıyla başa çıkmaya çalışıyor, biz sıradan insanlar nasıl dik duracağız peki?

En büyük hatamızla başlayalım mı? Kitaplarımızı, yani manevi kitaplarımızı o devrin kitabı olarak okuyup, "Ay, ne güzel" deyip, bırakıyoruz. Halbuki bunların gayesi onu bugünkü hayata indirgemek, "Ben bunları nasıl yaşarım?"ı anlayabilmek. Ve tasavvuf da budur zaten. Tasavvuf bir yaşam ilmidir.

Sadece fikir ve bilgiden ibaret değildir; tasavvuf bir hal ilmidir. Hadiselerin iç manalarını görebilmek; ancak en büyükten en küçüğe, yani makrodan mikroya, yahut mikrodan makroya Allah'ın aynı hakikati, farklı farklı biçimlerde anlatışını idrak etmektir. Dolayısıyla; Allah'ın bizim için ortaya koyduğu her şeyin doğru ve güzel olduğu önce imanla kabul edilirse, hadiseleri kötü görmek diye bir şey söz konusu olamaz. Onlardan çok büyük dersler çıkarılabilir. Ancak, bütünü görücü göz lazım, parçayı görücü değil. Parçayı gören göz; kendine verilen zarar üzerinde durur ve bunu bir haksızlık olarak görür. Halbuki bir annenin 4 çocuğu varsa, bir tanesi diğerlerinden şikâyetçi ise ve şikâyetinde haklı gibi gözükse de; anne diğer 3 çocuğunun da fikirlerini alır. Hepsini bir araya getirecek şekilde, hepsinin arasında sulh sağlayacak şekilde ortak bir karara varır.

-Peki bu öğretiyi günlük hayata nasıl uygulayacağız? Nasıl isyan etmeyeceğiz yaşananlara?

Allah'ın adaletine güveneceğiz. Biz kendimiz açısından bakarsak belki bazı hadiseleri adaletsiz gibi görsük de bütün açısından, toplum açısından, yukarıdan bakışı ön plana alırsak, o zaman ne kadar büyük bir adalet olduğunu ve her hadisenin benim tekamülüm için lütf olduğunu görürüz. Anlıyoruz ki kuyudan su çıkması için ona epey bir kazma darbesi vurmamız gerekiyor. Benim de su gibi olan mananın ortaya çıkması için bazı sıkıntı ve acıları çekmem lazım. Bunlar benim için lütuftur. Ameliyat da acılı bir iştir, ama sonuçta insanı sıhate kavuşturur. Böyle düşünmeye başladığın zaman; hadiselerdeki sıkıntıyı değil, lütfü görmeye başlarsın. Teröre karşı tek çare birleşmektir. Allah farklılıkları kabul ederek birbirimize sahip çıkmamızı istiyor. Bu dengeyi ve adaleti kaybettiğimiz için de belki bugün yaşadığımız terör gibi problemler karşısında dik duramıyoruz.

-Siz acıların en büyüğünü yaşadınız, evladınızı kaybettiniz. Şehit haberlerinden sonraki tepkiler için ne düşünüyorsunuz?

Bir kere olaya bütünden baktığımız zaman, onların şehit olmasında mutlaka bir mana vardır ve kimsenin ölüm tarihi gecikmez, mutlaka vaktinde olacaktır. Karşıdan baktığım zaman; ailelerin acısını içimde hissediyorum. O bakımdan da terörle mücadele etmenin şart olduğunu ama hadiselerle kalben itirazı da terk etmenin şart olduğunu görüyorum. İnsan mücadelesini aşırı üzüntü hissetmeden yapmalı. Hayatı kendine cehennem etmeden mücadele yaparsa; o zaman çok başarılı olur. Çünkü o nefsi için değil ancak Allah için mücadele yapıyordu. Böyle bakmak çok daha önemlidir, bu bakış açısından da; kardeşimizin, yani orada o evlatlarını kaybeden annelerin, babaların acılarını içimizde duyacağız... Ben de anne olarak evlat kaybetmiş biriymi dediyiniz gibi, ama bir yandan da Allah'ın şehadet şerefine ulaştırdığı askerlerimiz için Allah'a şükrediyorum, şükretmeliyiz.

-Amerika, Çin ve bugün Japonya... Tasavvuf kürsüleri son hızla ilerliyor...

İlk yola çıktığımda biz bile bu noktaya geleceğimizi düşünmemiştik. Dünyada büyük bir arayış var ve bu arayışa en iyi tasavvuf ilminin cevap vereceğini düşünüyorum.